

NVAO NEDERLAND

ASSOCIATE DEGREE KLASSIEK BALLET
AMSTERDAMSE HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN

ADVIESRAPPORT

11 MEI 2020

NVAO □ NEDERLAND

ASSOCIATE DEGREE KLASSIEK BALLET
AMSTERDAMSE HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN

BEPERKTE TOETS NIEUWE OPLEIDING
(CONCEPT) ADVIESRAPPORT

11 MEI 2020

Inhoud

1	Samenvattend advies.....	4
2	Introductie	5
2.1	Werkwijze panel	5
2.2	Panel rapport.....	6
3	Beschrijving van de instelling	7
3.1	Algemene gegevens	7
3.2	Profiel instelling	7
3.3	Profiel Opleiding.....	7
4	Beoordeling per standaard.....	9
4.1	Beoogde leerresultaten	9
4.2	Onderwijsleeromgeving	11
4.3	Toetsing.....	14
4.4	Graad, CROHO-onderdeel en naam van de opleiding	16
4.5	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	17
4.6	Aanbevelingen en adviezen	17
5	Overzicht oordelen	18
	Bijlage 1: Programma locatiebezoek	19
	Bijlage 2: Overzicht van bestudeerde documenten	20
	Bijlage 3: Lijst met afkortingen.....	21

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 14 oktober 2019 een aanvraag ten behoeve van een accreditatie nieuwe opleiding voor de opleiding associate degree Klassiek Ballet van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

Onderstaande overwegingen per standaard hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van het programma door het panel.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft overtuigend aangetoond waarom het zinvol is dat er een associate degree Klassiek Ballet wordt gestart. De legitimatie hiervoor ligt in de expliciete vraag vanuit het werkveld naar jonge, goed opgeleide dansers die in de praktijk verder kunnen leren. De competenties zijn helder beschreven en het niveau is afgestemd op het (inter)nationale raamwerk en passend bij dat van een associate degree. De verhouding tot de vooropleiding en de bachelor is voor het panel helder.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding biedt een logisch en duidelijk opgebouwd programma dat studenten geleidelijk voorbereidt op de praktijk. Het onderwijs is zeer studentgericht vanuit de visie om elke student zichzelf maximaal te laten ontwikkelen. De competenties zijn adequaat vertaald in leerdoelen en gedragsindicatoren. Er zijn verschillende vormen van begeleiding voor studiegerelateerde en fysieke en mentale vraagstukken. De banden met het werkveld zijn sterk, onder meer door de nauwe samenwerking met Het Nationale Ballet. De docenten zijn inhoudelijk deskundig en didactisch bekwaam en de voorzieningen zijn op orde.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding heeft een goed onderbouwd en duidelijk vastgelegd systeem van toetsing dat de ontwikkelingsgerichte visie op leren ondersteunt. De periodieke integrale beoordeling van elke student door de beoordelingscommissie is een adequate en studentgerichte manier van beoordelen die de doorlopende ontwikkeling van de student faciliteert en expliciteert. De kwaliteit van de toetsing wordt voldoende geborgd, mede door de aanwezigheid van een stevige examencommissie.

Het panel komt tot een eindoordeel positief ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding associate degree Klassiek Ballet van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 11 mei 2020

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding associate degree Klassiek Ballet van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten,

Pascale de Grootte
(voorzitter)

Reinier Gerritzen
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 14 oktober 2019 een aanvraag ten behoeve van de accreditatie nieuwe associate degree Klassiek Ballet van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Het succesvol doorlopen van een procedure Toets Nieuwe Opleiding (TNO) is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een planbeoordeling. Na het toekennen van de accreditatie nieuwe opleiding, valt de opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- **Pascale de Groote** (voorzitter): Algemeen directeur van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. Van 2001 tot 2013 was zij hoofd van het Koninklijk Conservatorium Antwerpen. Zij was lid van de Council van de Association Européenne des Conservatoires vanaf 2006 en voorzitter van 2010 tot 2016. Pascale de Groote startte haar carrière als danser en solist in Compagnie Aimé de Lignière.
- **Dr. Liesbeth Wildschut**: Onderzoeker Theater en Dans Studies aan de Universiteit Utrecht en was daar docent en onderzoeker op het gebied van dans bij de bacheloropleiding Media en Cultuur en de MA Contemporary Theatre, Dance and Dramaturgy.
- **Esther Protzman**: Docent bacheloropleiding Dans Koninklijk Conservatorium Den Haag. Voormalig balletdanser bij o.a. Het Nationale Ballet Amsterdam.
- **Manouk Walter, Msc**: Docent psychologie bij de AD-opleiding Dans en de hbo-bacheloropleiding Dans bij Lucia Marthas Institute for Performing Arts van de Hanzehogeschool Groningen.
- **Floor van der Wal** (student-lid): Bachelor student aan de Design Academy Eindhoven.

Het panel werd bijgestaan door Chantal Verwey, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en door Reinier Gerritzen als secretaris.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr 3198) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 12 maart 2020 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek. Door het coronavirus en haar zwangerschap heeft Manouk Walter in overleg met Chantal Verwey, uit voorzorg, besloten niet fysiek aanwezig te zijn bij dit vooroverleg. Zij participeerde in het vooroverleg via een skype-verbinding.

Op 13 maart 2020 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 1. Door het coronavirus waren er geen studenten in de instelling aanwezig. De korte danspresentatie die door studenten getoond zou worden (10.00 – 10.15uur) is om die reden vervangen door het tonen van videofragmenten van dansuitvoeringen van studenten. Manouk Walter was niet fysiek aanwezig bij het locatiebezoek. Zij participeerde in de gesprekken via een skype-verbinding.

Hoewel Manouk de aanwezigen in het locatiebezoek niet kon zien, kon zij de gesprekken wel goed horen en volgen en nam zij actief deel aan de gesprekken.

Na afloop van de gesprekken heeft het panel, inclusief Manouk Walter via de skype-verbinding, het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld aan de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 8 april 2020 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 21 april 2020 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 11 mei 2020 aan de NVAO aangeboden.

2.2 Panel rapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is de het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie.

Het derde hoofdstuk heeft een omschrijving van het programma waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland. Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de instelling

3.1 Algemene gegevens

Instelling	: Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
Opleiding	: associate degree Klassiek Ballet
Variant(en)	: voltijd
Graad	: associate degree
Afstudeerrichtingen	: nvt
Locatie(s)	: Amsterdam
Studieomvang (EC)	: 120
CROHO-onderdeel	: taal en cultuur, kunst, opleiding op het gebied van de kunsten

3.2 Profiel instelling

De Amsterdams Hogeschool voor de Kunsten (AHK) leidt studenten op voor het nationale en internationale werkveld van kunst, cultuur en erfgoed. In 2018 vermeldt het jaarverslag een totaal studentenaantal van 3109. Op de website vermeldt de AHK dat zij staat voor excellent opleiden: uitstekende docenten helpen bijzonder getalenteerde studenten hun artistieke identiteit te ontwikkelen vanuit vakmanschap en traditie, met oog voor vernieuwing en in nauwe verwevenheid met het internationaal toonaangevende werkveld waarvan Amsterdam de spil is.

De AHK heeft zes academies. De associate degree Klassiek Ballet zal onderdeel uitmaken van de Nationale Balletacademie (NBA) van de Academie voor Theater en Dans (ATD). De ATD biedt een breed palet aan theater- en dansopleidingen op verschillende niveaus.

De ATD wordt in het informatiedossier beschreven als een academie die in beweging is. De artistiek leiders, docenten en ondersteunend personeel werken aanhoudend hard om de kwaliteit van het onderwijs te handhaven en te verbeteren. Doordat kunsteducatie van nature volgens de ATD een dynamische proces is, bewegen de artistiek leiders en docenten steeds in de driehoek werkveld – onderwijs – maatschappelijke ontwikkelingen.

3.3 Profiel Opleiding

De associate degree Klassiek Ballet is onderdeel van de Nationale Balletacademie (NBA). De NBA biedt jonge getalenteerde dansers een opleiding voor klassieke dans op het allerhoogste niveau en brengt hen de professionele standaard bij die vereist is om te kunnen dansen in de internationale top.

Binnen de NBA is de associate degree een tweejarig programma van 120 EC specifiek gericht op klassiek ballet. Het programma beoogt uitvoerende balletdansers op te leiden die na afronding klaar zijn om in het werkveld van professionele gezelschappen zoals bijvoorbeeld Het Nationale Ballet of andere ballet- of contemporary-dansgezelschappen te gaan dansen.

Per jaar zal de opleiding 24 studenten toelaten. Deze stromen na een auditie in vanuit de zevenjarige vooropleiding van de NBA waar jonge talenten hun balletopleiding combineren met de basisschool en havo/vwo, of vanuit vergelijkbare programma's in binnen- of buitenland.

De NBA biedt reeds een bacheloropleiding Dans aan. Wanneer de associate degree Klassiek Ballet van start gaat, is de AHK voornemens om de eerste twee jaar van de bacheloropleiding Dans te vervangen door de associate degree opleiding. De bachelor kan dan een vervolg bieden aan studenten die na afronding van de associate degree of later in hun carrière nog verder willen studeren.

Binnen de AHK is de associate degree Klassiek Ballet een nieuwe opleiding. Over de totstandkoming ervan is overlegd met een andere belangrijke bacheloropleiding voor balletdansers, het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. In Nederland betreft het hier de tweede associate degree-opleiding rondom dans. Vanuit het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (LMIPA) van de Hanzehogeschool Groningen wordt al een associate degree Dans aangeboden.

Deze opleiding heeft echter een bredere oriëntatie en is in zijn aard en inhoud niet vergelijkbaar met deze specifiek op klassiek ballet gerichte beoogde opleiding.

De beoogde startdatum van de associate degree Klassiek Ballet is 1 september 2020.

4 Beoordeling per standaard

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr 3198). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Profiel

De associate degree Klassiek Ballet heeft als doel om uitvoerende balletdansers op te leiden die kunnen gaan dansen in professionele gezelschappen. Deze opleiding positioneert zich tussen de zevenjarige vooropleiding enerzijds en de bachelor Klassiek Ballet anderzijds in. Studenten die de opleiding hebben afgerond zijn qua vakmanschap en ambacht klaar om het werkveld te betreden.

De opleiding onderbouwt in het informatiedossier en in de gesprekken de noodzaak voor een opleiding op associate degree niveau vanuit verschillende ontwikkelingen. Een belangrijke reden die wordt aangedragen is dat een balletopleiding zich onderscheidt van vele andere opleidingen door het praktijkgerichte karakter en het niveau dat van professionele dansers wordt verlangd. Uit het informatiedossier blijkt dat om in aanmerking te komen voor het hoogste niveau balletdansers van jongs af aan veel tijd aan hun ontwikkeling besteden. In de voor toelating vereiste zevenjarige vooropleiding van de NBA dansen studenten vanaf hun 10^e jaar ongeveer 15 uur per week. De Nationale Balletacademie biedt hen vervolgens de noodzakelijke beroepsopleiding die hen klaarstoomt voor een vervolgstap in het werkveld waarin zij zich weer verder ontwikkelen. De opleiding van een balletdanser vindt dus in belangrijke mate voor en na het hoger onderwijs plaats.

Dit werkveld waarin zij uitstromen vraagt om relatief jonge dansers. De opleiding duurt nu in totaal 10 jaar en elk jaar langer op school betekent in feite een jaar niet fulltime op hun fysieke top op topniveau gedanst. Het panel begrijpt uit gesprekken met de opleiding en het werkveld dat het werkveld wil dat studenten sneller auditie doen en sneller kunnen gaan dansen en dat zij bereid zijn om deze wens te faciliteren. Een goed voorbeeld hiervan is de Junior Company. Dit is een schakel tussen het dansonderwijs en Het Nationale Ballet waarin studenten zich in de praktijk kunnen doorontwikkelen richting het hoogste niveau.

Uit de gesprekken blijkt dat deze ontwikkelingen niet alleen op nationaal niveau spelen. Ook op internationaal niveau vragen gezelschappen om jonge, goed opgeleide dansers. De Nederlandse opleiding duurt daarbij in vergelijking relatief lang. Balletopleidingen in bijvoorbeeld Londen (8 jaar) of Parijs (6 jaar) duren in zijn totaliteit korter. Tevens zijn op meerdere plekken in de wereld initiatieven vergelijkbaar met de Junior Company ontstaan.

In het licht van deze ontwikkelingen is het oprichten van een tweejarige ad-opleiding wat de NBA betreft een logische stap. Studenten krijgen een gedegen professionele opleiding van twee jaar resulterend in een diploma waarna ze hun ontwikkeling voortzetten bij professionele gezelschappen.

Competenties

Het werkveld vraagt om dansers die het klassieke repertoire en de technieken beheersen en die op basis daarvan ook hedendaags modern balletrepertoire kunnen uitvoeren. Om studenten in twee jaar op te leiden tot uitvoerend dansers die dit beheersen, werkt de opleiding toe naar zes eindcompetenties:

1. Creërend vermogen – De afgestudeerde balletdanser is in staat om betekenis te geven aan een choreografisch werk, in lijn met de visie van de choreograaf.
2. Ambachtelijk vermogen – De afgestudeerde balletdanser past fysieke en mentale vaardigheden en kennis vakmatig toe in zijn werk.
3. Probleemoplossend vermogen – De afgestudeerde balletdanser kan met een grote diversiteit aan (probleem)situaties omgaan en draagt daarbij oplossingen aan.
4. Communicatief vermogen – De afgestudeerde balletdanser is in staat tot effectieve interactie binnen de beroepscontext van het ballet.
5. Leer- en ontwikkelvaardigheden – De afgestudeerde balletdanser kan zijn kunstenaarschap en zijn werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de voorstelling en vakgebied van het ballet.
6. Samenwerkend vermogen – De afgestudeerde balletdanser draagt vanuit zijn functie constructief bij aan de totstandkoming van een artistiek product of proces.

In een bijlage van het informatiedossier zijn deze competenties in een schema verder uitgewerkt qua omschrijving, niveau en gedragsindicatoren. Hieruit blijkt dat ten opzichte van de bachelor competenties, waarvoor het Bachelor opleidingsprofiel Danser het uitgangspunt vormt, de opleiding enkele wijzigingen heeft doorgevoerd. Zo beoogt de opleiding de competenties beter te laten aansluiten bij het niveau van de associate degree en het specifieke profiel van de ad-danser. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat competentie 3 voor de associate degree “Probleemoplossend vermogen” is geworden waar dit in het bachelor-profiel “Onderzoekend en reflecterend vermogen” is.

Niveau

Voor de beschrijving van het niveau heeft de opleiding voor competentie 1 en 2 aansluiting gezocht bij de Dublin Descriptoren 1. *Kennis en inzicht* en 2. *Toepassen Kennis*. Deze zijn vertaald naar de termen Creërend vermogen en Ambachtelijk vermogen om ze te laten aansluiten bij het dansonderwijs. Voor competenties 3-6 is aansluiting gezocht bij NLQF leerresultaten *Probleemoplossend Vermogen*, *Communicatievaardigheden*, *Leer- en ontwikkelvermogen* en *Samenwerkend Vermogen*. Per competentie heeft de opleiding het eindniveau van de associate degree (NLQF5) in een schema beschreven. De competenties zijn verder geoperationaliseerd door per competentie meerdere gedragsindicatoren te formuleren.

Volgens het informatiedossier zijn de competenties en het niveau van de associate degree gericht op de uitvoerende danser en het succesvol opereren in de praktijk. De afgestudeerde associate degree balletdanser opereert hierin toegepast en minder analytisch dan een bachelor. Van een ad-danser wordt bijvoorbeeld verwacht dat deze zich aansluit bij de visie van de choreograaf terwijl van een afgestudeerde op bachelor-niveau (NLQF6) wordt verwacht dat deze in staat is om vanuit een eigen visie betekenis te geven aan choreografisch werk.

Onderzoekend en reflectief vermogen komt niet expliciet in de eindcompetenties van de associate degree terug. De opleiding geeft in de gesprekken aan dat van een afgestudeerde associate degree-student wordt verwacht dat deze dit vermogen wel degelijk verder heeft ontwikkeld en dit inzet voor het eigen functioneren in het werkveld en het zichzelf daarin staande kunnen houden. Van een ad-danser wordt niet verwacht dat deze in staat is te onderzoeken wat de ontwikkelingen in het werkveld zijn en wat de positie van klassiek ballet in de maatschappij is en daarop kritisch te reflecteren. Dit wordt van een student op bachelor-niveau wel verwacht.

(Internationaal) werkveld

Uit het informatiedossier blijkt dat het werkveld een sterke betrokkenheid heeft bij de opleiding. Er wordt zeer nauw samengewerkt met het Nationale Ballet. De NBA heeft hiermee sinds 2013 een samenwerkingsconvenant waarmee de Junior Company is opgericht en tevens bezoeken studenten voorstellingen van Het Nationale Ballet. Studenten doen tijdens de opleiding al

praktijkervaring op onder meer door een korte stage. Dit kan zijn door mee te doen aan een voorstelling van Het Nationale Ballet maar er zijn ook mogelijkheden bij andere gezelschappen zoals bijvoorbeeld Introdans Arnhem en Scapino Ballet Rotterdam. Studenten die worden geselecteerd voor de Junior Company kunnen hier al in hun tweede jaar instromen.

De balletwereld is een internationale wereld. Zowel de instroom als uitstroom is internationaal georiënteerd. De NBA neemt ook buitenlandse studenten aan als zij een vergelijkbaar niveau en vooropleiding kunnen aantonen. Volgens het informatiedossier heeft meer dan de helft van de afgestudeerden gedanst bij buitenlandse gezelschappen. Een deel is gaan werken bij Het Nationale Ballet waar ook veel internationale choreografen en dansers werkzaam zijn. Ook het docententeam van de opleiding is zeer internationaal.

Overwegingen

De opleiding heeft in het informatiedossier en de gesprekken volgens het panel overtuigend aangetoond dat de associate degree Klassiek Ballet een logische en zinvolle aanvulling is in het aanbod van het hoger dansonderwijs in Nederland. Het (internationale) werkveld vraagt uitdrukkelijk om jonge, goed opgeleide balletdansers en neemt nu al een deel van het opleidingstraject op zich door stages aan te bieden en een selectie van studenten al tijdens de studie in te laten stromen in de Junior Company. De opleiding heeft duidelijk geluisterd naar deze wensen van het werkveld en in nauw contact hiermee een opleiding ontworpen die op deze wensen aansluit.

De eindcompetenties zijn helder omschreven en vormen een samenhangend geheel. Het beschreven eindniveau is duidelijk afgeleid van het (inter)nationale raamwerk van de Dublin Descriptoren voor competenties 1 en 2 en het NLQF voor competenties 3-6. De eindcompetenties zijn qua titel, formulering en gedragsindicatoren afgestemd op de eisen die aan een afgestudeerde associate degree Klassiek Ballet worden gesteld. Het panel ondersteunt de onderbouwing van de opleiding dat de eindtermen van de opleiding tot een associate degree niveau (NLQF5) leiden. De opleiding is zeer praktijkgericht en leidt op tot een specifiek beroep, uitvoerend balletdanser in een balletgezelschap, dat studenten na afronding kunnen gaan uitoefenen. Het praktijk- en theorieonderwijs is sterk verweven en de theorie heeft een ondersteunende functie voor het kunnen opereren als uitvoerend balletdanser. De student ontwikkelt voldoende reflectief en onderzoekend vermogen en daarbij ligt de focus op het eigen functioneren in het werkveld en het zichzelf daarin staande kunnen houden. De associate degree is daarmee duidelijk gepositioneerd tussen vooropleiding en bachelor.

Conclusie: Voldoet

4.2 Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Onderwijsprogramma

De opleiding beschrijft in het informatiedossier een programma dat twee jaar beslaat en per leerjaar bestaat uit vijf blokken van acht weken. Er zijn verschillende leerlijnen die zijn onderverdeeld in vakken. In de vakbeschrijvingen staat beschreven aan welke competenties in de verschillende vakken wordt gewerkt. Per vak worden meerdere leerdoelen geformuleerd. Per competentie staat beschreven op welke gedragsindicatoren de student wordt beoordeeld.

In jaar 1 wordt voortgebouwd op hetgeen de student in de zevenjarige vooropleiding (of een vergelijkbaar programma) al heeft geleerd. In de eerst vier blokken ligt de nadruk op het ontwikkelen van de competenties Creërend vermogen en Ambachtelijk vermogen en dus op de technische ontwikkeling van de student. De technische vakken hangen onderling samen. Ook is er aandacht voor theoretische vorming rondom muziek, dansgeschiedenis en dans en gezondheid (waaronder anatomie). Deze theoretische vakken zijn gekoppeld aan de praktijk. Studenten wordt

uitgelegd wat de samenhang is en ze worden gestimuleerd om verbanden te leggen tussen de praktische en theoretische vakken.

In jaar 2 maakt de student geleidelijk de stap naar de beroepspraktijk. De competenties Probleemoplossend vermogen en Leer- en ontwikkelvaardigheden komen steeds meer centraal te staan. De nadruk komt meer te liggen op de verkenning van het werkgebied; co-creatie, repertoirestukken, uitvoeringen, stages en auditie(voorbereiding) vormen een belangrijke deel van het programma. De sterke link met de praktijk in het algemeen en de Junior Company en Het Nationale Ballet in het bijzonder komt hier ook duidelijk naar voren. Studenten die niet instromen in de Junior Company of andere praktijkambities hebben, worden hier ook in ondersteund en vinden hun plek bij andere gezelschappen zoals bijvoorbeeld Introdans.

De opleiding beschrijft in het informatiedossier de visie van waaruit wordt gestreefd naar de optimalisatie van het talent van de individuele student. Deze visie kwam ook consequent naar voren in de gesprekken met de opleiding. Het programma heeft op basis van deze visie een ontwikkelingsgerichte insteek; de ontwikkeling van de student ten opzichte van zichzelf staat centraal. Binnen het programma is er daardoor ruime aandacht voor de individuele student.

Werkvormen

De opleiding hanteert een breed scala aan werkvormen. Gezien het praktische karakter van de opleiding vindt een groot deel van de opleiding plaats in lessen en repetities in groepsverband. Studenten dansen gemiddeld zes uur per dag. Daarnaast zijn er klassikale theorie- en reflectielessen, groepsgesprekken, voorstellingsbezoeken, lessen rondom auditievoorbereiding, projecten en uitvoeringen/voorstellingen.

Begeleiding

Studenten worden vanuit verschillende invalshoeken begeleid. Er is studiebegeleiding waarin studenten zowel individueel als klassikaal worden geholpen bij studie-gerelateerde vraagstukken en de voorbereiding op hun toekomst in het werkveld. De opleiding tot danser is fysiek en mentaal zeer uitdagend en hier is aandacht voor. Zo is er een Health & Performance-afdeling die als eerstelijns opvang fungeert. Tevens zijn er mogelijkheden om een fysiotherapeut, psycholoog of diëtist in te schakelen. In het geval van een blessure zijn er transitielessen die de studenten helpen weer in het reguliere onderwijs in te kunnen stromen.

Docenten

Het docententeam is opgebouwd uit een kernteam, aan de opleiding verbonden docenten en professionals uit het werkveld. De uit verschillende landen afkomstige docenten hebben een verleden in het werkveld als balletdanser en vertegenwoordigen een breed pallet aan deskundigheden. Voor de samenwerking en binding tussen docenten is voorzien in formele en informele ontmoetingsmomenten.

In de gesprekken geven het management en het kernteam aan dat professionalisering van docenten op verschillende manieren wordt vormgeven. Zo is er instellingsbreed de cursus "Docenten in gesprek" waarin docenten hun didactische vaardigheden verder kunnen ontwikkelen. Docenten geven aan dit te waarderen, mede doordat ze hier ervaringen kunnen uitwisselen met docenten uit andere disciplines. De basiskwalificatie didactische bekwaamheid (BDB) biedt hier een vervolg op.

Op opleidingsniveau is ook budget beschikbaar voor professionalisering. Vier à vijf keer per jaar wordt aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering. Dit gebeurt op basis van thema's die door het kernteam in samenspraak als waardevol zijn geïdentificeerd. Dit kunnen zowel inhoudelijke thema's zijn (actuele ontwikkelingen in het klassieke ballet) als onderwerpen meer rondom didactiek of begeleiding (recent nog Acceptance & Commitment Therapy). Voor docenten die moeite hebben met de Engelse taal zijn cursussen Engelse taalvaardigheid beschikbaar. Ook voor commissies is aanbod in scholing.

Toelating

Een toelatingscommissie van vertegenwoordigers uit het kernteam selecteert de kandidaten tijdens de auditieweken. Om toegelaten te worden tot de associate degree Klassiek Ballet dient de student te beschikken over een havo of mbo-4 diploma of een (internationaal) equivalent daarvan. Daarnaast moeten zij een vooropleiding hebben bij de NBA of een soortgelijk voortraject hebben doorlopen waardoor hun ballet op voldoende niveau is.

De eindcompetenties van het associate degree programma vormen het uitgangspunt voor de selectie. De toelatingscommissie beoordeelt of de danser de potentie heeft om deze competenties gedurende de opleiding te kunnen ontwikkelen. De bevindingen tijdens de auditie worden, bij aanname van de student, vastgelegd in een kort auditierapport en toegevoegd aan het studentdossier. Het auditierapport functioneert als 'nulmeting' voor de eerste integrale beoordeling (zie standaard 3: Toetsing) in semester 1 van jaar 1.

Instream

Met het oprichten van de associate degree kan de Nationale Balletacademie meer studenten gaan aannemen dan voorheen. De instroom van de opleiding kan groeien van 10 naar 24 studenten. Een grotere instroom heeft allerlei voordelen volgens de opleiding. Het vergroot de aanwas van talent en daarmee de uitstroom naar professionele gezelschappen. Tevens is ballet bij uitstek groepswork waarin men veel leert van elkaar. Hoe meer ervaringen studenten met verschillende dansers kunnen opdoen, hoe beter. Bovendien kan er groepswork of 'corps de ballet' werk uit het repertoire van Het Nationale Ballet gerepeteerd worden.

Diversiteit in brede zin is hier volgens de opleiding de uitdaging. Er wordt gestreefd naar voldoende aanwas vanuit Nederland, representatief voor de diversiteit in de samenleving. Ook heeft de opleiding oog voor een evenwichtige verdeling van jongens en meisjes. Om deze grotere, meer diverse instroom te kunnen bereiken, kijkt de opleiding verder dan alleen de vooropleiding. De werving van jonge dansers wordt uitgebreid en het aantal scholen waarmee wordt samengewerkt wordt diverser. Onlangs heeft de opleiding bijvoorbeeld audities gedaan op een school in de Bijlmer en de ervaringen hiermee waren positief.

Om alle studenten, ook de internationale, te laten landen is er een introductieweek waarin naast projecten en binding ook aandacht is voor praktische zaken over wonen en leven in Nederland.

Taal

Uit het informatiedossier blijkt dat de opleiding tweetalig is en het onderwijs in het Nederlands en Engels wordt aangeboden. Waar (gast)docenten het Nederlands onvoldoende beheersen of waar de herkomst van internationale studenten dat vereist, is Engels de voertaal. In het werkveld is de voertaal Engels gezien het internationale karakter van klassieke ballet. Voor studenten die de taal niet machtig genoeg zijn om de lessen te kunnen volgen is er zowel Nederlandse als Engels taalles mogelijk met als doel ze binnen afzienbare tijd op het vereiste niveau te krijgen.

Naast taalbarrières geven docenten aan zich bewust te zijn van dat cultuurverschillen ook een rol spelen. Het zich uitspreken richting docenten kan bijvoorbeeld voor sommige (internationale) studenten moeilijk zijn. Om hieraan tegemoet te komen zijn er naast de introductieweek ook ontmoetingsmomenten waarin studenten hun ervaringen kunnen delen. Ook worden studenten op individueel niveau begeleid om hun weg te vinden binnen de opleiding.

Voorzieningen

Gezien de praktische aard van de opleiding wordt verreweg het grootste deel van het programma op school uitgevoerd. De faciliteiten zijn hiervoor aanwezig. De Academie voor Theater en Dans is speciaal ontworpen voor dans- en theateronderwijs. De school heeft het karakter van een groot, professioneel theaterbedrijf: jaarlijks worden er zo'n 400 dans- en theaterproducties gerealiseerd. Het pand beschikt over professioneel ingerichte studio's en compleet geoutilleerde zalen. Er is een grote theaterzaal, een danstheater en er zijn diverse try-outstudio's.

Met het oog op de uitbreiding van de instroom is vooruitgedacht en het management geeft aan dat de capaciteit de komende jaren voldoende zal zijn. De Nationale Balletacademie hoopt op

termijn een nieuw pand te betrekken waar de vooropleiding ook kan worden gehuisvest. De plannen hiervoor worden op dit moment gevormd.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de leerresultaten duidelijk zijn uitgewerkt. In de vakbeschrijvingen wordt concreet beschreven welke competenties aan bod komen, worden heldere leerdoelen geformuleerd en wordt expliciet beschreven op welke gedragsindicatoren studenten worden beoordeeld. Het onderwijsprogramma is helder opgebouwd. Er is een goede mix van en samenhang tussen praktijk en theorie. Dit is terug te zien in de verschillende leerlijnen voor technische vakken en andere (theoretische) vakken. De verbinding tussen deze leerlijnen is ook voor studenten duidelijk.

Ook de fasering en opbouw gedurende de leerjaren is adequaat. Studenten krijgen steeds meer eigenaarschap over de eigen ontwikkeling. In het eerste jaar krijgt de student een sterke technische basis van waaruit ze in jaar twee door middel van stages en andere praktijkervaringen geleidelijk overgaan naar het werkveld. Het panel is positief over de wijze waarop het voor het werkveld relevante vermogen tot co-creatie aan bod komt in lessen en projecten met (externe) choreografen. Studenten worden tegen het einde van de opleiding klaargestoomd voor het werkveld door middel van auditietrainingen, het maken van een cv en professionele foto's en video's.

Het panel is te spreken over de studentgerichtheid van de opleiding. De ontwikkeling van de individuele student staat centraal. De opleiding biedt veiligheid en duidelijkheid aan studenten. Ze zijn transparant en studenten weten waar ze aan toe zijn. Er is veel individuele begeleiding en aandacht voor feedback en feed forward die studenten prikkelt en stimuleert. Studenten hebben ruimte voor eigen keuzes, het volgen van eigen interesses en waar mogelijk wordt hierin maatwerk geboden. De opleiding heeft ook veel aandacht voor studenten als het even minder goed gaat. Er is een ruim scala aan begeleidingsmogelijkheden als studenten problemen ervaren bij hun studie of fysieke of mentale gezondheid.

Hoewel studenten veel uren op school zijn en veel verschillende vakken volgen geven studenten aan dat de studiebelasting en werkdruk goed te doen is. Het valt het panel in positieve zin op dat er bewust ruimte in het programma is gemaakt voor rust, herstel en reflectie.

Docenten zijn van hoog niveau. Ze zijn zeer deskundig en hebben (inter)nationale ervaring. De docenten beschikken volgens het panel ook over voldoende beheersing van de Engelse taal. Professionalisering is op orde.

Conclusie: Voldoet

4.3 Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetssysteem

De Academie voor Theater en Dans heeft een academiebrede visie op toetsen en een daarop gebaseerd toetsbeleid en toetssytematiek. Dit is vastgelegd in het Onderwijsbeleidsdocument en het Protocol Integraal Beoordeelden. In deze documenten wordt beschreven dat deze visie op toetsing aansluit bij de aard van het kunstonderwijs. Kunstuitingen zijn, volgens de Academie, moeilijk in eisen en regels vast te leggen en dit geldt ook voor de ontwikkeling van kunstenaars. Zo zijn er geen eenduidige normen waarmee de ontwikkeling van studenten onderling vergeleken kan worden. Elke student werkt in een andere omgeving en heeft andere talenten en ambities. Uitgangspunt in de toetsing is daarom de ontwikkeling van de student ten opzichte van zichzelf en zijn persoonlijke doelen in relatie tot de eindkwalificaties van de opleiding.

De opleiding toont zich in de gesprekken bewust van de mate van subjectiviteit die in het kunstonderwijs verbonden is aan de beoordeling van (de werken van) de student. De NBA kiest daarom in aansluiting op deze academiebrede visie voor een andere manier van toetsing. Studenten worden op twee manieren getoetst. Ten eerste ontwikkelen studenten zich in de vakken op de opleidingscompetenties die een algemeen kader vormen voor de vereisten van een balletdanser. Voor deze vakken krijgen ze een beoordeling. Voor theorievakken is dit een (schriftelijke) toets, verslag of presentatie waarvoor studenten een cijfer krijgen dat voldoende moet zijn. Ten tweede wordt om de mate van subjectiviteit te verminderen, elk semester de overall ontwikkeling van iedere individuele student beoordeeld door een beoordelingscommissie (integrale beoordeling).

Integrale beoordeling

Deze overall ontwikkeling wordt getoetst door middel van een integrale beoordeling die erop is gericht om de individuele ontwikkeling van de student maximaal voort te stuw en om het bereiken van de vooropgestelde eindcompetenties te garanderen. Dit is een intersubjectief gezamenlijk oordeel dat vakoverstijgend wordt gevormd door een beoordelingscommissie bestaande uit de artistiek leider, het kernteam, de studiebegeleider en de docenten van het betreffende semester.

Het proces hiervoor is uitvoerig beschreven in het informatiedossier en bevestigd in de gesprekken. Twee keer per jaar worden alle afzonderlijke beoordelingen van de student verzameld. De beoordelingscommissie bespreekt vervolgens vakoverstijgend de integrale ontwikkeling van de student in relatie tot de competenties van de opleiding. Dit gesprek leidt tot de conclusie of de student het semester heeft gehaald of niet heeft gehaald. Omdat de ontwikkeling ten opzichte van het vorige semester centraal staat, wordt er geen cijfer gegeven maar wordt een beschrijvend oordeel met feedback geformuleerd inclusief aandachtspunten voor verdere ontwikkeling (feed forward). Als de student zich voldoende op alle punten heeft ontwikkeld dan ontvangt deze in één keer 30 EC en rondt daarmee het semester af. Indien dit nog niet het geval is, worden aanvullende opdrachten geformuleerd. De integrale beoordeling inclusief feedback en feed forward wordt in een individueel gesprek teruggekoppeld aan de student. De integrale beoordeling wordt vastgelegd in een rapport en deze wordt toegevoegd aan het individuele studentendossier waarin alle beoordelingen en studiegerelateerde informatie van de student is verzameld. Dit rapport vormt weer belangrijke input voor de volgende integrale beoordeling over de ontwikkeling van de student en zo realiseert de opleiding een beoordelingscyclus.

Duidelijkheid eisen voor studenten

Studenten geven aan het panel aan positief te zijn over deze manier van toetsing. Ze worden vanaf het begin van het studiejaar goed meegenomen in de eisen van de toetsing en hen is duidelijk wat ze moeten doen en waarop ze worden getoetst. De studiehandleiding en de studiebegeleidingslessen ondersteunen hen daarin. Ze waarderen de persoonlijke aard van de integrale beoordeling en de feedback en feed forward.

Afstuderen

In semester 1 van jaar 2 wordt de voortgang van de student wederom integraal getoetst. Als de student zich voldoende heeft ontwikkeld, vangt de afstudeerfase aan. De student schrijft dan in overleg met de artistiek leider of begeleider wat hij/zij inhoudelijk/technisch nog moet ontwikkelen en laten zien om aan de eindcompetenties te voldoen en zo de opleiding af kunnen te ronden. Dit afstudeerplan is maatwerk en verschilt per student. In het afstudeerplan worden ook de zelfreflectie op de meegemaakte (beroeps)ervaringen tot dan toe en de persoonlijke leerpunten en ambities van de student meegenomen. Bijvoorbeeld wat voor danser hij/zij aan het worden is en op welk terrein of bij welk gezelschap de student zijn loopbaan als danser wil vervolgen.

Uit het informatiedossier blijkt dat het afstudeerplan het centrale referentiepunt is voor de afstudeerbeoordeling. De uiteindelijke afstudeerbeslissing wordt niet gebaseerd op één eindwerk maar op de som van alle beoordelingen die op zichzelf voldoende moeten zijn. Daar hoort ook een uitvoerend werk van de student bij; de eindvoorstelling.

Examencommissie

Er is één examencommissie voor alle opleidingen van de ATD. De examencommissie geeft in de gesprekken aan dat zij op verschillende manieren de kwaliteit van toetsing in de opleiding borgt. Zo ziet de examencommissie er steekproefsgewijs op toe dat de integrale beoordeling gericht is op de toetsing van de eindcompetenties van de opleiding. Eens in de 1,5 a 2 jaar schuift de examencommissie aan bij de integrale beoordelingsvergadering, waarvan de examencommissie een verslag schrijft met eventuele aanbevelingen. Bij de volgende steekproef van dezelfde opleiding gaat de examencommissie na of de aanbevelingen van destijds zijn overgenomen. Ook bezoekt de examencommissie periodiek afstudeervoorstellingen en controleert ze steekproefsgewijs studentendossiers. De examencommissie controleert op basis van het onderwijs- en examenreglement of de student aan de instroomeisen voldoet en zij beoordeelt vrijstellingsverzoeken. Ook organiseert de examencommissie opleidingsoverstijgende studiedagen voor docenten, vergadert zij jaarlijks met de artistiek leiders en bespreken dan best practices.

Overwegingen

Het panel is onder de indruk van de goed bedachte en beschreven beoordelingssystematiek. Het leerproces van de student staat centraal en de toetsen ondersteunen dit leerproces. Dit begint al bij de nulmeting bij de auditie. Vervolgens draagt elke toets bij aan het leerproces en op deze wijze krijgt de toetsing betekenis voor de student. De keuze voor de integrale beoordeling is goed onderbouwd en de examencommissie ziet er op toe dat de uitvoering conform het beleid is.

Het toetsproces werd in de verschillende gespreksrondes consistent beschreven. Eerst vormen docenten individueel een oordeel over bepaalde prestaties en deze worden vervolgens vakoverstijgend besproken en er wordt een holistisch, intersubjectief oordeel gevormd. De opvattingen van alle docenten worden hierin meegenomen. Een aandachtspunt is wel dat de prestaties op bepaalde theorievakken ook zouden moeten terugkomen in het rapport van de integrale beoordeling. Het panel maakt uit de gesprekken op dat de bevindingen hiervan weldegelijk in het oordeel meegenomen worden, maar het panel zag dit niet terug in de rapporten (van de bacheloropleiding) die ter inzage lagen op de bezokedag.

Het panel dacht in eerste instantie dat de opleiding geen externen betrok bij de beoordeling van studenten. Uit de gesprekken bleek dat de opleiding weldegelijk externen hierbij betreft. Het panel vindt dit positief, maar nodigt de opleiding, zeker nu de balletwereld klein is, uit om ervoor te zorgen dat deze externen dan ook echt extern zijn (en zo min mogelijk in eerdere stadia bij de beoordeling betrokken zijn) zodat zij met een frisse en nieuwe blik de studenten kunnen beoordelen.

De examencommissie is stevig en functioneert goed. Ze heeft oog voor het vertalen van regelgeving in de specifieke realiteit van het beoordelen bij een dansopleiding. De examencommissie heeft een actieve rol door haar steekproefsgewijze toetsing, adviezen richting opleiding en management en monitoring of de adviezen opgevolgd zijn en de scholing richting docenten. Wel adviseert het panel de examencommissie, met de verwachte toename van de instroom, ook een actieve rol te vervullen bij de toelatingsprocedure en de wijze waarop studenten geselecteerd worden.

Conclusie: Voldoet

4.4 **Graad, CROHO-onderdeel en naam van de opleiding**

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: associate degree
Het panel adviseert, in navolging van het advies van de CDHO, het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Taal & Cultuur, Kunst, opleiding op het gebied van de kunsten

Het panel acht de naam associate degree Klassiek Ballet passend gekozen door de opleiding. Klassiek Ballet is de focus van de opleiding. Dansers worden breed opgeleid voor elk gezelschap, met klassiek ballet als basis. Tevens ziet de opleiding het als haar verantwoordelijkheid om klassiek ballet in stand te houden. Tot slot heeft deze opleiding duidelijk andere uitgangspunten dan de

reeds bestaande associate degree Dans van het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (LMIPA) van de Hanzehogeschool Groningen. Het panel adviseert daarom, in tegenstelling tot het advies van de CDHO, de naam AD Klassiek Ballet.

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe opleiding wordt positief beoordeeld. Het aanvraagdossier en de gesprekken tijdens het locatiebezoek aan de Nationale Balletacademie overtuigen het panel van de kwaliteit van de associate degree Klassiek ballet.

De nut en noodzaak van deze nieuwe opleiding is overtuigend aangetoond. De NBA heeft een sterke verbinding met de praktijk en deze associate degree Klassiek Ballet voorziet duidelijk in de behoeften van dit werkveld. De competenties zijn duidelijk uitgewerkt en het beschreven niveau sluit aan bij dat van een associate degree.

Het onderwijsprogramma is helder en gefaseerd opgebouwd en wordt uitgevoerd door een deskundig docententeam. Gedurende de gehele opleiding staat in het onderwijs de individuele ontwikkeling van de student tot professioneel balletdanser nadrukkelijk centraal. De begeleiding in brede zin is hier ook op ingericht.

De opleiding heeft een duidelijk toetsstelsel. Voor studenten is helder hoe de toetsing is ingericht en waar ze op worden beoordeeld. Met de integrale beoordelingen kan maximaal worden aangesloten bij de individuele ontwikkeling van de student in het dansonderwijs. De kwaliteit van de toetsing wordt voldoende gewaarborgd, mede door een goed functionerende examencommissie.

4.6 Aanbevelingen en adviezen

Het panel heeft geen aanbevelingen geformuleerd. Wel heeft het panel de volgende adviezen voor de opleiding:

1. Het panel adviseert in het rapport van de integrale beoordeling de prestaties van de student op theorievakken op dezelfde wijze te laten terugkomen als prestaties op de technische vakken.
2. Het panel adviseert de opleiding om zorg te dragen dat de externen die bij de beoordeling worden betrokken ook echt extern zijn en niet in een eerder stadium zijn betrokken bij de beoordeling van studenten zodat zij met een frisse en nieuwe blik de studenten kunnen beoordelen.
3. Het panel adviseert de examencommissie, met de verwachte toename van de instroom, ook een actieve rol te vervullen bij de toelatingsprocedure en de wijze waarop studenten geselecteerd worden.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
<u>Beoogde leerresultaten</u> <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
<u>Onderwijsleeromgeving</u> <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
<u>Toetsing</u> <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Algemene conclusie	Positief

Bijlage 1: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op vrijdag 13 maart 2020

Locatie: Jodenbreestraat 3, Amsterdam

Programma Locatiebezoek

08.45	Ontvangst
09.00 - 09.30	Vooroverleg panel, inzage in literatuur en toetsen
09.30 - 10.00	Sessie 1 – gesprek vertegenwoordigers instellings/opleidingsbestuur - CvB-lid AHK - Interim directeur ATD - Zakelijk leider NBA
10.00 – 10.15	Korte danspresentatie door studenten vervangen door videofragmenten van balletsolo's van studenten
10.15 - 10.30	Pauze
10.30 - 11.45	Sessie 2 – gesprek ontwikkelteam/kernteam/docententeam - Artistiek leider NBA/coördinator Junior Company Het Nationale Ballet - Docent kernteam/voorzitter OC Dans - Docent kernteam - Docent kernteam
11.45- 12.00	Pauze
12.00 - 12.45	Sessie 3 – gesprek examencommissie - Voorzitter - Commissielid - Commissielid
12.45 - 13.45	Overleg panel tijdens lunch (besloten)
13.45 - 14.30	Sessie 4 - Gesprek werkveld en studenten - Directeur Het Nationale Ballet - Guest lecturer - Student Bachelor 1 - Student Bachelor 1/studentlid OC dans - Alumnus/2e jaar Junior Company
14.30 - 16.30	Overleg panel (besloten)
16.30	Beknopte terugkoppeling

Bijlage 2: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Informatiedossier aanvraag associate degree Klassiek Ballet
- Eindrapport Doelmatigheidsonderzoek voor een Associate degree opleiding Ballet (CPHO)
- Overzicht competenties en gedragsindicatoren
- Overzicht ad1 en ad 2 programma
- Blokkenschema ad1 en ad2
- Vakbeschrijvingen
- CV's medewerkers
- Onderwijs- en examenreglement ATD 2019-2020
- Protocol Integraal Beoordelen ATD
- Besluit macrodoelmatigheid associate degree Klassiek Ballet, 1 juli 2019

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Concept rapportage integrale beoordeling associate degree
- Voorbeeld rapportage integrale beoordeling bachelor student 1
- Voorbeeld rapportage integrale beoordeling bachelor student 2
- Reflection- and in depth study paper & presentation (bachelor)
- Toets "reflectie en verdieping" (MC)
- Toets Anatomy
- Toets Music Theory
- Checklist studentendossier associate degree NBA
- Onderwerpenlijst per blok theorievak Dance Theory
- Associate degree - Toelichting op de theorievakken en de toetsing
- Study Guide - Dutch National Ballet Academy - Bachelor 2019-2020
- Overzicht auditieaanmeldingen 1 november 2019 - 1 maart 2020

Bijlage 3: Lijst met afkortingen

ad	associate degree
AHK	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
ATD	Academie voor Theater en Dans
ba	bachelor
CDHO	Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
CV	Curriculum Vitae
EC	European Credits (studiepunten)
Hbo	hoger beroepsonderwijs
ma	master
NBA	Nationale Balletacademie
NLQF	Netherlands Qualification Framework
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OC	Opleidingscommissie
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding associate degree Klassiek Ballet Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Aanvraagnummer: 008851

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net